

Motion till riksdagen 2016/17:3555

av Elisabeth Svantesson m.fl. (M)

med anledning av skr. 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en annan inriktning på jämställdhetspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om organisationen av myndigheternas jämställdhetsarbete och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Länsstyrelsen i Östergötland bör behålla sitt nationella uppdrag om hedersrelaterat våld och förtryck och att det bör permanentas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige är ett av världens mest jämställda länder. Vi har en hög sysselsättningsgrad bland kvinnor internationellt sett. Vi har en generös föräldraförsäkring och en väl utbyggd barnomsorg som ger förutsättningar för föräldrar att ta ett stort ansvar för barn och samtidigt förvärvsarbeta. Svenska kvinnor arbetar i hög grad under småbarnsåren och även männen är föräldralediga. Men det återstår mycket att göra innan samhället och arbetslivet är jämställt.

Trots att regeringen valt att kalla sig feministisk ser vi en utveckling där vi i många avseenden backar från de framsteg som gjorts vad gäller jämställdhet i Sverige. Det tar sig uttryck i att kvinnor är sjukskrivna i högre grad än män, i ett lågt arbetskraftsdeltagande bland utrikes födda kvinnor och i ett växande kvinnoförtryck i vissa områden.

Vi menar att regeringens inriktning på jämställdhetspolitiken med förslag om en ny jämställdhetsmyndighet och kvotering till bolagsstyrelser inte prioriterar de stora samhällsproblemen. Moderaterna vill se en annan inriktning på jämställdhetspolitiken. Det handlar bland annat om insatser för att minska utanförskap och bidragsberoende genom att göra det mer lönsamt att arbeta – i synnerhet för dem med låga inkomster

varav många är kvinnor. Vidare föreslår vi att jämställdhetsbonusen återinförs för att uppnå ett mer jämställt uttag av föräldraledighet och satsningar på kvinnors arbetsmiljö. Vi föreslår också särskilda reformer för att öka utrikes födda kvinnors arbetskraftsdeltagande såsom begränsningar av tiden med föräldrapenning för den som saknar sjukpenninggrundande inkomst. I vår motion 2016/17:3078 Jämställdhet utvecklar vi vilka ytterligare reformer vi anser är nödvändiga för ett mer jämställt samhälle.

En ny jämställdhetsmyndighet

Regeringen föreslår i sin skrivelse att en ny jämställdhetsmyndighet ska inrättas med uppgift att styra och genomföra jämställdhetspolitiken. Myndigheten ska enligt förslaget ansvara för uppföljning, analys, samordning och stöd till andra myndigheter utifrån de jämställdhetspolitiska målen. Vidare ska myndigheten fördela bidrag till jämställdhetsprojekt och kvinnors organisering. Förslaget innebär också att vissa etablerade verksamheter ska överföras till den nya myndigheten, bland annat det nationella uppdraget rörande hedersrelaterat våld vid Länsstyrelsen i Östergötland.

Moderaterna är kritiska till införandet av en ny myndighet. Vi menar att alla myndigheter ska agera på ett objektivt och opartiskt sätt. Ett aktivt jämställdhetsarbete måste bedrivas inom alla relevanta myndigheter för att få genomslag. Att inrätta en särskild myndighet för jämställdhetsfrågor kan få motsatt effekt genom att arbetet på andra myndigheter och aktörer sidoordnas och nedprioriteras. Det är dessutom högst tveksamt att den nya myndigheten å ena sidan ska delta i genomförandet av jämställdhetspolitiken genom att fördela medel och stötta andra aktörer operativt och å andra sidan utvärdera politiken. Det minskar uppföljningens trovärdighet. En särskild myndighet kommer dessutom inte med säkerhet att leda till bättre utvärderingar – tvärtom kan myndigheter med särskild kompetens inom sina delområden, såsom IFAU eller Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, ha bättre förutsättningar för detta. Vi motsätter oss också att bryta upp och flytta väl fungerande verksamheter till den nya myndigheten såsom Länsstyrelsen i Östergötlands nationella uppdrag rörande hedersrelaterat våld. Vi menar att det riskerar att kraftigt försvaga den sakkunskap som byggts upp på området och att det kan ta lång tid innan verksamheten är fullt återuppbyggd. Vi ställer oss positiva till permanentande av uppdraget, men anser att det ska ligga kvar hos länsstyrelsen.

Strategin för att förebygga mäns våld mot kvinnor

Skrivelsen omfattar en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, som även innefattar arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Våld i nära relationer är ett mycket stort och allvarligt problem. Stora insatser har gjorts, inte minst under alliansregeringen, men arbetet måste fortsätta. Redan 2007 lade regeringen fram en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Alliansregeringen skärpte också straffen för grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning för att tydligt markera allvaret i dessa brott.

Allianspartierna har i motionen Motverka våld i nära relationer och hedersrelaterade brott presenterat flera förslag för att ytterligare minska förekomsten av våld i nära

relationer. Vi vill bland annat se över tillämpningen av fridskränkingsbrotten och den straffskärpning som införts. Därför är det bra att regeringen nu uppdrar till Brå att göra detta och därmed agerar i enlighet med riksdagens tillkännagivande som framgår av betänkande 2015/16:JuU18.

Det behövs bättre statistik kring det hedersrelaterade våldet för att effektivt kunna förhindra och förebygga det. Det är välkommet att regeringen vill genomföra särskilda kartläggningar kring hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive barn- och tvångsäktenskap. Vi vill särskilt betona vikten av uppföljning på kommun- och länsnivå för att åstadkomma ett välfungerande utvecklingsarbete och erfarenhetsutbyte lokalt.

Av strategin framgår att regeringen kommer att tillsätta en utredning om en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv. Därmed följer regeringen delvis upp riksdagens tillkännagivande om att se över lagstiftningen som anknyter till hedersrelaterade brott (bet. 2015/16:JuU18).

I strategins del kring barn och hur de påverkas av våld i nära relationer delar vi regeringens mening att samordning mellan olika myndigheter och skola är avgörande. Därtill vill vi betona vikten av att skyndsamt se över 2014 års bestämmelser om tvångs- och barnäktenskap, något som regeringen ett flertal gånger aviserat att man ska göra i framtiden. Vi förväntar oss att översynen sker snarast för att säkerställa att vi har en välfungerande lagstiftning på området.

Regeringen lyfter fram personer som är särskilt utsatta för våld i nära relationer i strategin. Dessvärre finns inga åtgärder i strategin som rör äldre och deras särskilda utsatthet. Nationellt centrum för kvinnofrid har framhållit att det på många håll råder stor okunskap om det våld som äldre kvinnor utsätts för. Moderaterna vill att strategin kompletteras med ett äldreperspektiv där insatser för att kartlägga och synliggöra våld mot äldre i nära relationer ökar.

Det saknas också förslag om eftervård och återfallsförebyggande åtgärder i strategin. Vi vill därför påminna om att riksdagen i betänkande 2015/16:JuU21 har tillkännagett till regeringen att överväga om personer som är dömda för våldsbrott ska ha en skyldighet att genomgå behandlingsprogram där vägran att delta ska få konsekvenser för möjligheten till permission och villkorlig frigivning. Riksdagen har också tillkännagett att medverkan i behandlingsprogram ska vara ett krav för permission och villkorlig frigivning för personer som dömts för grova brott mot närstående.

Vid våld i nära relationer kan det krävas att den utsatta personen får skyddade personuppgifter. Detta är ett viktigt skydd för personer som utsätts för hot eller förföljelse. Därför vill Moderaterna och övriga allianspartier att fler personer ska kunna erhålla fingerade personuppgifter. Vi förväntar oss att regeringen i det fortsatta arbetet ser över möjligheterna att göra detta.

Elisabeth Svantesson (M)

Katarina Brännström (M)

Christian Holm Barenfeld (M)

Niklas Wykman (M)

Erik Andersson (M)